

6. VDI — nemški strojniški standardi, ZRN;
7. RAL — nemška navodila za kvaliteto in preizkušanje materialov in proizvodov, ZRN;
8. AD — Merkblätter — nemška tehnična navodila za tlačne posode, ZRN;
9. AGK — nemška tehnična navodila za hladilno tehniko in preizkuse materialov, ZRN;
10. Technische Regeln Druckgasse — nemška pravila za tlačne posode, ZRN.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v letu 1973 CTK ne nabavlja standardov ASTM (ameriški standardi za testiranje materialov, ZDA), ISO (mednarodni standardi) in TGL (nemški državni standardi, DRN), ima pa večino njihovih starejših publikacij.

Centralni katalog standardov CTK ima nekaj podatkov o posameznih standardih GOST (ruski državni standardi), NF (francoski državni standardi) in drugih.

Standarde BS (angleški državni standardi) lahko dobijo uporabniki v Referalnem centru, Zagreb, Trg maršala Tita 3. Kopije drugih državnih standardov pa so dosegljive v Zavodu za standardizacijo, Beograd, Cara Uroša 54. Ta zavod nima standardov, ki jih izdajajo manjša združenja v tujini. V tem primeru se je treba obrniti direktno na taka združenja, kolikor ti standardi niso v CTK.

Zbirke posameznih ameriških specialnih standardov ima angleška knjižnica BLL, od koder jih CTK lahko dobi v obliki fotokopij.

CTK ima jugoslovanske patente, izdane do konca leta 1973. Patente lahko uporabniki dobijo tudi v Patentni pisarni v Ljubljani, Miklošičeva 10.

PRVI SEMINAR ZVEZE DRUŠTEV BIBLIOTEKARJEV JUGOSLAVIJE O UPORABI RAČUNALNIKOV V KNJIŽNICAH

Maribor, 8. in 9. februarja 1973

Jože Kokole

Zamisel o sklicanju nekakšnega širšega sestanka zvezne komisije za avtomatizacijo in mehanizacijo v knjižnicah, na katerem bi sodelovali vsi člani zvezne in ustreznih komisij republiških oziroma pokrajinskih društev bibliotekarjev ter morda še nekaj za to tematiko bolj ogretilih bibliotekarjev, je vzknila spomladi leta 1972 na seji zvezne komisije v Zagrebu. Takrat je bilo ugotovljeno, da so, predvsem v SR Sloveniji, že v teku prav zanimivi eksperimenti in je zato predsednik zvezne komisije tov. D. Vidović predlagal, da se jeseni istega leta organizira informativno srečanje v Mariboru. Na naslednji seji zvezne komisije, ki je bila 6. decembra v Ljubljani, so bili sprejeti že čisto konkretni sklepi o datumu, kraju in poteku 1. jugoslovanskega seminarja o uporabi raču-

nalnikov in avtomatske obdelave podatkov (AOP) v knjižnicah. Skle- njeno je tudi bilo, da vodi seminar komisija za avtomatizacijo in mehanizacijo Društva bibliotekarjev Slovenije, neposredno organizacijo v Mariboru pa prevzame Društvo bibliotekarjev Maribora in Višja tehniška šola v Mariboru.

Tudi po teh zadnjih zasnovah je bil seminar zamišljen dokaj skrom- no, z udeležbo nekaj predstavnikov društev bibliotekarjev vsake repu- blike oziroma pokrajine in nekoliko večjim številom bibliotekarjev iz Slovenije. Predvideno je bilo, da bo od 30 do največ 40 udeležencev, prečitano pa 4 do 5 referatov, tako da bi bil seminar lahko končan v enem dnevu. Vendar je organizatorju uspelo pridobiti k sodelovanju toliko poročevalcev, da je bilo program nujno treba razširiti na dva dneva. Tudi dejanski končni obisk je presegel vsa pričakovanja: vsega skupaj je bilo na seminarju s poročevalci vred 87 udeležencev, od tega 23 iz drugih jugoslovanskih republik. To samo potrjuje, da je bil seminar organiziran v pravem trenutku in da bibliotekarji po vsej Jugo- slaviji že čutijo potrebo, da z modernimi metodami poslovanja in uvajanjem najsodobnejše tehnike stopijo v korak z naprednejšimi kolegi v tujini.

Referati na seminarju so bili razdeljeni v tri skupine. Najprej so bili na vrsti referati, ki so obravnavali splošna vprašanja uvajanja AOP v knjižnično delo, nato so sledila poročila o uvajanju avtomatizacije v Mariboru (druga skupina) in v Ljubljani (tretja skupina); poudarek je bil na slednjih, ker je bil tudi prvi namen seminarja, da seznanjajo jugoslovanske bibliotekarje s praktičnimi dosežki in izkušnjami na tem področju pri nas in jih spodbudi k temu, da se tudi sami lotijo podobnih eksperimentov, če imajo za to kolikor toliko realne pogoje in možnosti, oziroma prično o tem vsaj razmišljati.

Žal je zaradi odsotnosti avtorja moral v prvem splošnem delu odpasti obsežni referat inž. Dušice Hadži-Pešičeve iz Nacionalne knjiž- nice SR Srbije v Beogradu (Nekateri problemi avtomatizacije v biblio- tekarstvu in v informacijski dejavnosti), ki bi bil zaokrožil in dal tehtnost bolj teoretski strani seminarja, hkrati pa navezal skromna jugoslovanska prizadevanja na že precej razvito AOP v knjižnicah in dokumentacijskih službah in zato že kar bogate izkušnje v nekaterih naprednejših državah po svetu. To je vsaj nekoliko nadomestil D. Vido- vič s svojim drugim referatom, medtem ko je v prvem utemeljil smisel- nost uvajanja AOP v knjižnično poslovanje pri nas ne glede na to, da je za zdaj to še vedno dražje od klasičnega poslovanja. Glede na že obstoječe možnosti mednarodne izmenjave bibliografskih podatkov o znanstveno tehnični literaturi na magnetnih trakovih je J. Kokole poro- čal o osnovnih pogojih (standardizacija bibliografskega opisa, primerni poenoteni način zapisa bibliografskih podatkov na magnetnih trakovih), da je takšna izmenjava zares učinkovita in ne predraga.

Poročila o uvajanju AOP v knjižnice in dokumentacijske službe v Sloveniji so pokazala, da je led že prebit na več področjih. Z računal- nikom se že lahko oblikujejo strojni katalogi in izdajajo sezname novosti (F. Majcen) oziroma iz več kazal sestavljeni informacijski

bilten (inž. V. Mirt-Levovnik) s podatki o novo pridobljenih knjigah in drugih publikacijah v več sodelujočih knjižnicah (S. Ludvik), izvajajo pa tudi retrospektivne in tekoče raziskave literature po interesnih profilih naročnikov (ing. V. Mirt-Levovnik). Eksperimentalno je bilo preizkušeno, da je za informacijsko službo možno koristno in brez bistvenih težav uporabiti univerzalno decimalno klasifikacijo (F. Lorber), prav kmalu pa bomo dobili prvi jugoslovanski s pomočjo računalnika izdelani katalog periodičnih publikacij (L. Sturm).

Seminar je vsekakor uspel, k čemur je v mnogočem prispeval realni pristop avtorjev referatov, saj niso osvetlili samo prednosti uporabe AOP v knjižnicah, temveč tudi težave, ki se pri tem pojavljajo, predvsem pa so tematiko obdelali na preprost in razumljiv način. Številnim udeležencem, od katerih so bili mnogi s problematiko uvajanja AOP prvič neposredno seznanjeni, je takšen prikaz razbil povsem nepotrebno mistifikacijo, ki so jo okoli tega ustvarili nejasni pojmi o zmogljivostih računalnikov in o vlogi in delu bibliotekarja v avtomatiziranih knjižničnih sistemih. S tem da bodo bibliotekarji razbremenjeni mnogih rutinskih opravil, bo njihovo strokovno delo še bolj poudarjeno, seveda pa se bo moralo delno prilagoditi konvencijam, ki so vezane na AOP.

Udeleženci so delo seminarja ves čas pozorno spremljali ter tudi živahno sodelovali v razpravah in pri sprejemanju sklepov in s tem podkrepili njegov izrazito delovni značaj. Med razpravo so bila podana tudi krajša poročila o eksperimentih v Zagrebu, kar kaže, da se za uvajanje AOP že ustvarja širša osnova. Razprava je tudi jasno pokazala, da predstavlja v referatih opisano razvijanje manjših, več ali manj izoliranih avtomatiziranih sistemov samo začasno rešitev, ki je smiselna samo pod sedanjimi pogoji nezadostnega in nenačrtnega vlaganja v to dejavnost ter pomanjkanja enotne politike njenega razvoja, da pa bo nujno treba v perspektivi razviti večje medsebojno usklajene sisteme predvsem pri nacionalnih in univerzitetnih knjižnicah in nanje vezati vse manjše sisteme.

Na osnovi razprave in predlogov avtorjev referatov so bili sprejeti tile pomembnejši sklepi in priporočila za nadaljnje akcije: pri uvajanju AOP morajo knjižnice tesno sodelovati z dokumentacijskimi in informacijskimi centri in službami; Jugoslavija se mora vključiti v svetovni sistem izmenjave znanstvenih in tehničnih informacij UNISIST z izdajanjem Bibliografije Jugoslavije na magnetnih trakovih in v ta namen tudi podpirati in aktivno sodelovati pri mednarodnih projektih, ki takšno izmenjavo omogočajo (mednarodna standardizacija bibliografskega opisa vseh vrst publikacij, uvajanje mednarodne standardne knjižne številke /ISBN/ in mednarodne standardne številke periodičnih publikacij /ISSN/); društva bibliotekarjev v Jugoslaviji se morajo dogovoriti o delitvi dela pri študiju že dostopnega gradiva o AOP v knjižnicah za uspešno prilagajanje tujih izkušenj našim potrebam in zmožnostim in o lastnem raziskovalnem delu na tem področju; čimprej je treba organizirati primerno izobraževanje za oblikovanje kadrov, ki bodo uvajali AOP in takšno poslovanje v knjižnicah nato tudi vodili in izpopolnjevali; podoben seminar je treba organizirati vsako leto nekako ob istem času, naslednje leto naj bi bil v Zagrebu.

Z dopolnilnim programom je Društvo bibliotekarjev Maribora poskrbelo, da seminar ni bil samo deloven in koristen, ampak tudi prijeten. Pri skupni večerji v restavraciji »Kopališče Pristan« so imeli udeleženci priložnost, da v neformalnem okolju neprisiljeno izmenjajo mnenja, naslednji dan pa je bil zanje organiziran še ogled Visokošolske in študijske knjižnice in umetnostne galerije. Za to in za vso ostalo organizacijo gre mariborskim kolegom vse priznanje. Veliko zahvalo je Društvo bibliotekarjev Slovenije dolžno Višji tehniški šoli, ki je brezplačno odstopila vse za odvijanje seminarja potrebne prostore in poskrbela povrh še za zakusko ob vsakem odmoru.

FRANCOSKE UNIVERZITETNE KNJIŽNICE

(Pogovor z bibliotekarko Jožico Pirc)

Bibliotekarka v francoskem oddelku Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani Jožica Pirc je dobila za študijsko leto 1972/73 štipendijo francoske vlade za študij francoskih univerzitetnih knjižnic. Ker imajo slovenski knjižnični delavci le redkokdaj priložnost za tako dolgo in načrtno seznanjanje z delom v tujih knjižnicah, je uredništvo Knjižnice Jožico Pirčevo naprosilo, da po končanem študijskem bivanju v Franciji odgovori na nekaj vprašanj.

Ker ste najbrž prvi slovenski knjižnični delavec, ki se je tako temeljito seznanil z delom v francoskih univerzitetnih knjižnicah, prosimo, da najprej poveste nekaj o poteku in organizaciji svojega študijskega programa v Franciji.

Že k prošnji za štipendijo sem morala predložiti načrt, kako nameravam izkoristiti štipendijo. Po nasvetu tov. Vrančičeve in ravnatelja NUK Jara Dolarja sem se odločila, da si bom ogledala sistem francoskih univerzitetnih knjižnic, po francoskem uradnem glasilu bibliotekarjev »Bulletin des bibliothèques de France« pa sem določila, katere knjižnice bi rada spoznala. Načrt, ki se je opiral zgolj na poročila v »Bulletin des bibliothèques de France« o novih, moderniziranih in avtomatiziranih univerzitetnih knjižnicah v Franciji, se je pokazal kot zelo dober. Za njegovo uresničitev je poskrbela Direction des bibliothèques et de la lecture publique, ki je neke vrste matična služba vseh francoskih knjižnic pri francoskem ministrstvu za prosveto. Moj načrt je prvotno obsegal ogled Bibliothèque nationale in univerzitetne knjižnice v Parizu, Bibliothèque nationale et universitaire v Strasbourg, bibliothèque universitaire section Lettres v Nancyju, Grenoblu in Aix-en-Provence. Direction des bibliothèques et de la lecture publique je vse to uresničila, v Parizu pa mi je omogočila tudi staž v univerzitetni knjižnici Censier in v univerzitetni knjižnici v Orsayu, ogled slavne Sainte Geneviève,